

מוסרי דעת ונתיבי תורה מהיכל רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א

• ישיבת פוניבז' •

ראש השנה תשפ"ד

• כס"ד •

"דימליכו את שמך מלכנו"

שהקב"ה מלך שמשגיח על הבריאה, ושולט על כל המלאכים והשרפים, הכל שלו - ובראש השנה זו הזדמנות ליישם למעשה את כל מה שאומרים לפני זה ב'נשמת', להמליך, להודות, לשבח ולפאר.

ראש השנה הוא יום תפילה, ותפקידנו בראש השנה הוא שכל האיברים ימליכו את הקב"ה, כשאדם עומד לפני המלך שום דבר לא מטריד אותו, וכל דבר אחר בטל למצב הזה, כעת הוא ממליך מלך, אם הוא מרגיש איזה הרגשה פרטית שלא שייכת להמלכה - חסר במלכות, לעבד אמיתי אין שום דבר ששייך לו, ובחובות הלבבות (שער עבודת אלוקים, פ"ה) מאריך לבאר מה המצב של עבד, אין לו שום דבר של עצמו, הכל שייך למלך, וזה במלך בשר ודם, וק"ו בקב"ה שהוא נותן הכל, ובוודאי שעלינו להרגיש כך, הכל שייך לו.

לכל אחד יש בכל דבר מפריעים, מפריעים קטנים המוציאים את האדם מיישוב הדעת, אבל כל זה הוא רק עד שהוא עסוק בדבר מאוד, ברגע שהאדם עסוק כולו בדבר מסוים - שום דבר לא יכול להפריע לו. תפקידנו בראש השנה הוא להמליך את הקב"ה עלינו למלך, אין שום דבר אחר, מה שאומרים בנשמת שכל האיברים מודים, מברכים, משבחים, מפארים, מרוממים, מעריצים, מקדישים וממליכים - זה כולל את כל האדם, בכל דבר זה ניכר, רואים את זה באוכל, איך מברכים, בדיבור, בהתנהגות, זה ניכר בהכל.

התפילה היא שיא העבודות

המפתח שלנו לזכות בדין בראש השנה זה להיות עבדי ד', ולפי דרגת העבודות כך נקבל. שיא העבודות לקב"ה הוא התפילה, ובחובות הלבבות (שער חשבון הנפש, פ"ג) "וראו לך, אחי, שתדע, כי כוונתנו בתפילה אינה כי אם כלות הנפש אל האלוקים וכניעתה לפניו עם רוממותה לבוראה ושבחה והודאתה לשמו והשלכת כל יהביה עליו", זה המצב שעלינו להגיע בתפילה בכל השנה ובוודאי בראש השנה.

בראש השנה אנו אומרים לקב"ה שהוא מלכנו ואנו עבדיו, ואז כבר אפשר לבקש ממנו שאנו רוצים להיות עבדים טובים, שנוכל לעבוד אותו בבריאות, אפשר לבקש שאנו רוצים סיבה שנוכל גם להודות לו. אחרי שאומרים שאנחנו עבדים, אז כבר אפשר לבקש הכל, אבל בהקדם עלינו להכניע עצמנו לעבדים לקב"ה.

כשבאים לראש השנה ורוצים להתקרב יותר לקב"ה, רוצים לקבל את החיים של השנה הבאה, עלינו לדעת שהמפתח להכל הוא מצב העבודות שלנו, כמה שנהיה יותר עבדים כך נקבל יותר. אם נגיד שהקב"ה מלך עלינו, ונדע שהכל מגיע ממנו - נקבל הכל, אחרי שנדע שאנו עבדי ד' אפשר כבר לבקש הכל, עבד יכול לבקש כלים כדי שיוכל להיות עבד יותר טוב. לפני שמבקשים צריכים להעריך להקדיש ולהמליך, כל מה שאומרים בנשמת, להשתחוות ולזמר לפניו, לדעת שאין שום דבר אחר חוץ מהקב"ה.

ביום הדין אנו שלוחים להחיות את כל העולם בזכותנו

את הידיעה הזו עלינו לדעת כל השנה, אנו אומרים את זה בכל השנה, אבל בראש השנה זה הקובע, לפי צורת האמירה והידיעה של זה כך נקבל. בכל השנה יש מצווה להרגיש ולדעת את זה, אבל בראש השנה מגיע ה"פירות" של זה, מי שמגיע מוכן לראש השנה עם כל העבודה, הוא מקבל את הכוח.

ויתכן גם שייגזר על האדם בראש השנה שנה טובה, אבל הסיבה היא לא בשל רוב זכויותיו אלא שזה יהיה במקום העולם הבא שלו, הוא עשה כמה מצוות, אבל לא מגיע לו שכר בעולם הבא ע"כ - נותנים לו את השכר כאן בעולם הזה כדי שלא ישאר לו כלום לעוה"ב. גם אם

עיקר עבודת היום - מלכויות זכרונות ושופרות

בכל שנה ושנה ביום ראש השנה מתחילים שנה חדשה אצל הקב"ה, יש דין ומשפט, ונקבע על כל ציבור וציבור ועל כל יחיד ויחיד מה יהיה איתם בשנה הבאה. כל מה שעבר עלינו בשנה האחרונה הוא תוצאה של ראש השנה האחרון, מי שהתפלל טוב קיבל שנה טובה. כל אחד שהשיג דברים טובים בשנה האחרונה הכל הוא בזכות התפילות של ראש השנה האחרון.

אסור לחשוב שמסתמא השנה הקרובה תהיה דומה לשנה הקודמת ואפי' בלי עבודה מיוחדת בראש השנה, והאמת היא שבלי עבודה בראש השנה לא היה כלום, ראש השנה הוא הגורם להכל, בראש השנה נקבע על כל אחד מה יהיה איתו, והקב"ה נותן לפי הדרגה של כל אחד בראש השנה, לפי הצורה שבה הוא מתנהג בראש השנה ובימי ההכנה לפני המשפט.

חז"ל מלמדים אותנו שיש תפקיד לכל אחד בראש השנה להמליך את הקב"ה עלינו למלך, ותיקנו פסוקי מלכויות. תיקנו פסוקי זכרונות - להגיד שהקב"ה משגיח עלינו מלמעלה וזכר ויודע הכל. תוקעים בשופר ומזכירים את הזכויות של עקדת יצחק ומתן תורה. זה המפתח לזכות בדין בראש השנה, ועלינו להשקיע את עיקר הכוח בזה.

ואמנם וודאי שכשאנו עומדים לפני המלך אנו יכולים לבקש ממנו עוד בקשות שיעזור לנו בעוד דברים, אבל העיקר הוא להמליך את הקב"ה עלינו, זה עיקר מצוות היום ומי שרוצה לעבור כראוי את ראש השנה עליו להשקיע בזה.

כפי גודל המלכתנו בר"ה נזכה בדין לכל השנה

בראש השנה אין לנו מצוות של מעשים פרטיים המצוה היא מצוה בציבור, המצווה היא לדעת מה אנחנו, להתפלל בכוונה, מי שרק אומר את הפסוקים ולא יודע ומבין מה אומר - כמאן דליתא. כשבאים עכשיו לראש השנה עלינו לדעת שהעיקר הוא להמליך עלינו את הקב"ה למלך, וכבר הזכרנו את דברי הנפש החיים שאומר שהכל נקבע לפי מחשבתו של האדם, כך גם מצב מלכות הקב"ה בעולם נקבע לפי הצורה שבה אנו ממליכים אותו עלינו, ולפי זה נמצאת השגחת הקב"ה בעולם, הכל תלוי בנו, אם נברך על המזון כראוי - הקב"ה יתן ברכה במזון, וכך זה בכל דבר.

והזמן הקובע לכל זה הוא בראש השנה, וברמב"ם (פ"ג מהל' תשובה ה"א) "כל אחד ואחד מבני האדם יש לו זכויות ועונות, מי שזכויותיו יתירות על עונותיו צדיק, ומי שעונותיו יתירות על זכויותיו רשע, מחצה למחצה בינוני", בכל השנה האדם עושה מעשים טובים ורעים, כלום לא נמלט, בראש השנה הכל נמדד ונשקל ולפי זה נקבע מה יהיה שנה הבאה. אבל אם האדם יחטא במהלך השנה ובראש השנה הוא יחזור בתשובה ויגיע עם מחשבות אחרות - ידונו אותו לפי מצבו עכשיו, ולפי זה יקבע מה יהיה איתו בשנה הבאה. וברמב"ם (שם ה"ד) "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל וכו'", מי שחוזר בתשובה יכול לזכות לשנה טובה.

המלכה של עבד כוללת את כל פרטי החיים

בראש השנה מתחילים את התפילה ב"המלך", עד לשם אומרים בכל שבת כרגיל, אבל בראש השנה מתחילים ב"המלך", זה העבודה בראש השנה, כל הפיוטים שתקנו לנו בראש השנה אומרים את זה, אומרים

התפילה מובא שכשהאדם אומר בשמונה עשרה "ואשי ישראל ותפילתם" - שיחשוב כאילו הוא מקריב עצמו על גבי המזבח, להרגיש בכל תפילה שנמצאים בעקדה.

ובכל השנה צריך עבודה רבה כדי להגיע לזה, אבל בראש השנה הרבה יותר קל לעלות בדרגה, אפשר להרגיש יותר שנמצאים בעולם אחר, ובוודאי שכשיש ציבור גדול שמתאגד לכך ולא מסיח דעת משום דבר אחר, אסור שיהיה טרדות צדדיות בראש השנה, הדבר היחיד שעלינו לעסוק בו כעת הוא כיצד נוכל לעבור כראוי את ראש השנה, כיצד נעמוד מול המלך, וכמו שכשהאדם חושב מחשבת פיגול בקרבן - הקרבן נפסל, כך גם אצלנו, כל מחשבה אחרת פוסלת, עלינו להרגיש שאנו עולים לקרבן לפני הקב"ה, שאנו עומדים לפני המלך.

כח מלכויות זכרונות ושופרות

כל אחד רוצה לזכות בשנה טובה, ואם נמליך כראוי את הקב"ה עלינו נקבל שנה טובה, ההמלכה מביאה את הפירות. ובגמרא (תענית טו.) "ומוסיף עליהן עוד שש ואלו הן זכרונות ושופרות", גם כשגוזרים תענית ציבור על עצירת גשמים אומרים פסוקים של זכרונות ושופרות וזה גורם שיהיה טוב לעם ישראל. מי שמבקש רק על עצמו הסיכוי שיקבל הוא קטן, אבל מי שמבקש בשביל המלך בוודאי שיקבל.

ביום ראש השנה עלינו לעמוד ולהגיד שכל האיברים והעצמות שלנו רוצים רק מלכות שמים בעולם, וכל ההתנהגות בראש השנה היא לפי זה, כל אחד שיועד שהוא נמצא בהיכל המלך מתנהג אחרת לגמרי, ובחיי אדם כתב (שם קל"ט) "בליל ראש השנה יכנס לבהכ"ו ביראה ורעד, כי כבר הגיע העת להכין כסאות למשפט בשמים ממעל", הכל הוא מצב שנמצאים בהיכל המלך, יש משפט ואני עבד ד', אני רוצה להיות עבד ד' ואני רוצה שהקב"ה יעזור לי בזה, וההחלטה לכך היא מביאה את הכל.

כל אחד צריך לחשוב כעת לפני ראש השנה כיצד הוא יכול להגיע למצב שראש השנה יהיה אצלו בשיא, ומי שמקבל את זה על עצמו יכול להגיע לדרגה גבוהה בראש השנה, הוא חי ונמצא בעולם אחר, בראש השנה לא רוצים שום דבר אחר חוץ מלהיות עבדי ד', וכמו שכבר הבאנו מהחובות הלבבות שעבד אמיתי אין לו כלום, הכל שייך לרבו. כשהאדם מתבונן בזה הכל הרבה יותר פשוט, גם הניסיון של עקדת יצחק הרבה יותר קל אם יודעים את זה, אברהם אבינו יודע שאם הקב"ה רוצה הוא יכול לקחת את יצחק לעצמו.

אנו נמצאים עכשיו לפני ראש השנה, ועלינו להגיד לקב"ה שכל מה שהוא רוצה זה טוב לנו, לדעת שאנו עבדי ד', וכשנקבל עלינו את זה יגיעו המלאכים שייסיעו לנו בזה, וזה יביא לנו שנה טובה. כל אחד יקבל על עצמו בלב שלם בכל כוחו לרצות להמליך את הקב"ה עלינו למלך, ונזכה לכתיבה וחתומה טובה.

(ערב ראש השנה תשפ"ג)

יש לאדם פרנסה במשך השנה זה לא אומר שהיה לו זכויות מיוחדות בראש השנה שלכן הוא זכה לכך.

בראש השנה הקב"ה בורא את העולם כל שנה מחדש, הכל הוא בשביל לומדי התורה, אומרים בנשמת "שכן חובת כל היצורים, לפניך ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו. להודות להלל לשבח לפאר להומם להדר לברך לעלה ולקלס וכו'", על כולם מוטל לנהוג כך, אבל רק בודדים באמת עושים את זה, והמעטים הללו הם הסיבה לקיום העולם.

בראש השנה אנו נציגים של כל העולם, ראש השנה הוא יום דין לכל העולם ואנו שלוחי ציבור לכל העולם, וברמב"ן (מאמר תורת ד' תמימה) מבואר שלולי גילתה לנו התורה שראש השנה הוא יום דין לא היה באפשרותנו לדעת דבר זה, "אם כן מי שגילה לך סודו ואמר לך ביום פלוני תבוא לפניו בדבר תחינה והשתחוויה ותרצה לבוראך וכו'", יש כאן סוד שהקב"ה גילה שביום זה מתחננים ומשתחווים והקב"ה מתרצה, והינו שבהשתחוויה כתוב הכל, זהו הביטוי לכניעה, ואנו שלוחי ציבור כעת של כל העולם, של כל מי שמוטל עליו להודות לקב"ה, ולפי הדרגה שנצליח להגיע בראש השנה - לפי זה יהיה מצב השפע של כל העולם.

ראש השנה - דין על החיים ודין על צורת החיים

ישנם שני סוגי דינים, יש את הדין על החיים בעצמם, אם האדם יחיה או לא, ויש גם דין איך יראו החיים, זה העיקר, גם אם יש חיים, לא כל דבר נקרא חיים, וכבר הזכרנו שיש אדם שהוא רח"ל 'צמח', אולי הוא נקרא חי, אבל זה לא חיים, אדם שלא חי בצורה רגילה, חסר לו באפשרות לחשוב, אדם שבטבעו תמיד עייף, או שיש לו אפי' חולי קטן הוא חי פחות.

זה עיקר העבודה בראש השנה, גם אם נגזר על האדם חיים, עדיין ישנם אין סוף דרגות כיצד יראו החיים הללו, זה פחד לכל אחד, מי שרוצה שכל השנה הבאה תעבור עליו בשלום עליו להתפלל ולבכות על כך, להקדיש זמן לתפילה על כל חודש, להרגיש שעכשיו אנו בונים את כל השנה הבאה, עכשיו נקבע איך יראו החיים שלנו בשנה הבאה, איך נתפלל ונלמד, איך נרגיש, הכל נקבע עכשיו.

קבלת עול ראש השנה ללא היסח הדעת

עלינו לקבל על עצמנו שלא להגיע חלילה לשום היסח הדעת בראש השנה, אפשר להיות בתענית דיבור, לא לדבר שום דבר מיותר, לאכול כראוי, לעשות את זה בצורה של קבלה, להרגיש שקיבלנו את עול ראש השנה עלינו. ובחיי אדם (ח"ב, קל"ח) "ובכל הקרבנות בפרשת פנחס כתיב והקרבתם עולה, ובראש השנה כתיב ועשיתם עולה, ללמד שבראש השנה יעשה כל אדם עצמו כאילו מקריב את עצמו", בראש השנה כל אחד צריך להרגיש שהוא קרבן לפני הקב"ה, ומי שמגיע מוכן כראוי לראש השנה הוא קרבן טוב וכשר. ובמפרשי

מתוך הוועד החודשי מרבינו מרן שליט"א לכוונת הישיבה בבית שמש - יום ג' כ"ו אלול תשפ"ג

ראש השנה הוא יום הדין, וכל אחד רוצה שתיגזר עליו שנה טובה, אבל חסר לנו בהרגשה ובמטרה למה אנו מבקשים שנה טובה. והאמת היא ששנה טובה היא היכי תמצוי לדברים אחרים, שכשאתם בריא ואין לו טרדות ויש לו פרנסה - הוא פנוי ויכול לעסוק בצרכיו.

אבל אנחנו מתפללים על שנה טובה כמטרה בפני עצמה, רוצים שיהיה לנו טוב במהלך השנה הבאה עלינו, ולא מתפללים על מה שנעשה בשנה הזאת, לא אומרים מה יהיה הנפקא מינה אם יגזר עלינו שנה טובה, והדבר הזה לא מחודד מספיק אצלנו, וכמעט עיקר חסר מן הספר.

הקב"ה נתן לנו את התורה, ותפקידנו הוא לרצות לקיים את התורה, בכל האופנים והאפשרויות, זה המטרה העיקרית, ועל זה אפשר להתפלל שלא יהיה לנו קשיים שיפריעו לנו לעשות את זה. אבל מי שהתפילה שלו היא רק על הקשיים, הוא מתפלל שלא יהיה לו טרדות והפרעות כדי שהחיים שלנו יהיו יותר נוחים - לא באמת ניצל את היום הזה.

כל אחד יודע שהוא לא מושלם ברוחניות, והסיבה לכך היא לא בגלל שיש לו טרדות והפרעות, אלא בגלל שאנחנו לא יוצאים מגדרנו בשביל הרוחניות. וממילא, מי שהתפילה שלו היא רק על הטרדות, גם לו יהא שבראש השנה גזרו עליו שיהיה לו שנה מתוקה כדבש - אבל את המטרה של ראש השנה הוא הפסיד.

מי שבאמת רוצה להתקדם בראש השנה, שיחשוב לעצמו במה הוא רוצה לגדול בשנה הקרובה, מה הוא רוצה לעשות בשביל הקב"ה, ומי שיקבש ויתחנן על זה, הרי הוא ניצל את היום הזה כראוי, והוא התקדם במשהו בראש השנה. כל ההקדמה לבקשה לשנה טובה צריכה להיות בצורה שאנחנו רוצים להתקדם ברוחניות, ועל זה אנחנו מבקשים מהקב"ה שיעזור לנו בזה.

לתרומות והנצחות:

מכון 'צור התורה'

0747-3464-65

לקבלת הגיליון מידי שבוע באמייל:

mzh0747@gmail.com

ניתן להשיג את הספר
"לתשובת השנה"

שיחות ומאמרים מרבינו מרן שליט"א
על ימי חודש הרחמים - ימים נוראים
בהיכלי התורה בישיבה הק', וכן בקו המכון

נתרם לעילוי נשמת האבך
הרה"ג רבי משה בן יבדלחט"א
רבי נחום ברגמן זצ"ל
נלב"ע ביום ראש השנה תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה

נתרם ע"י תלמיד רבינו מרן שליט"א
ידידנו הרב דוד הקשר שליט"א
זכות התורה תעמוד לו להצלחתו
ברוחניות וגשמיות
ולכתיבה וחתומה טובה

נתרם ע"י ידידנו הרה"ג
רבי יחיאל שלזינגר שליט"א
לדגל השמחה השדויה במעונו
בהולדת בתו שתח'
יהר שיינו אביהואמה לגולה לתורה
לחופה ולמעשים טובים